

PRIJEDLOG

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje Dragutina Lesara, u vezi s mogućim potporama proizvodno – industrijskom sektoru sa ciljem otvaranja novih radnih mjesta
- odgovor Vlade

Zastupnik u Hrvatskome saboru, Dragutin Lesar, postavio je, sukladno sa člankom 185. Poslovnika Hrvatskoga sabora, sljedeće zastupničko pitanje:

"Dosadašnje mjere Vlade Republike Hrvatske u cilju otvaranja novih radnih mjesta usmjerene su isključivo prema javnom sektoru. Ima li Vlada Republike Hrvatske plan pomaganja proizvodno – industrijskom sektoru koji jedino može otvarati nova radna mjesta?"

Na navedeno zastupničko pitanje, Vlada Republike Hrvatske daje sljedeći odgovor:

U vezi upita o otvaranju novih radnih mjesta Vlada Republike Hrvatske ističe da nadležna ministarstva za gospodarstvo i poduzetništvo intenzivno rade na novim investicijama jer jedino gospodarski rast može potaknuti otvaranje novih radnih mjesta te smanjiti stopu nezaposlenosti.

Slijedom navedenog, a radi uspostave konkurentnog gospodarstva utemeljenog na znanju i usmjerenog na izvoz koje će osigurati rast dodane vrijednosti i zaposlenosti, Ministarstvo gospodarstva je u Proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu na poziciji A822028 – Razvoj i jačanje konkurentnosti industrije osiguralo financijska sredstva u iznosu od 119.000.000,00 kuna. Sredstva su u obliku subvencija namijenjena trgovačkim društvima iz sektora Prerađivačke industrije koja se bave proizvodnjom kemijskih proizvoda, proizvodnjom proizvoda od metala, proizvodnjom strojeva i uređaja te tekstila, odjeće i obuće. U tijeku je i izrada operativnih programa potpora za održanje konkurentnosti navedenih sektora prerađivačke industrije te javni natječaji, čija se provedba očekuje u rujnu 2012. godine.

Zakon o poticanju ulaganja (Narodne novine, br. 138/2006 i 61/2011) provodi se od srpnja 2007. godine, a gospodarskim subjektima registriranim u Republici Hrvatskoj omogućava korištenje poticajnih mjera za projekte ulaganja u proizvodno-prerađivačke aktivnosti, tehnološke razvojno-inovacijske aktivnosti te strateške aktivnosti poslovne podrške. Minimalna visina ulaganja za koju se odobravaju poticajne mjere za proizvodno-prerađivačke aktivnosti iznosi 300.000,00 eura, uz uvjet otvaranja minimalno deset novih radnih mjesta u trogodišnjem razdoblju.

Jedna od poticajnih mjera koja stoji na raspolaganju investitorima je i bespovratna novčana potpora za opravdane troškove novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem koja ovisi o registriranoj stopi nezaposlenosti u županiji u kojoj se vrši ulaganje i kreće se u rasponu od 10 - 20 % opravdanih troškova (maksimalno 1.500,00 – 4.500,00 eura) po zaposleniku. Korištenje te poticajne mjere regulirano je člancima 7. i 9. Zakona o poticanju ulaganja i člancima 7. i 8. Uredbe o poticanju ulaganja (Narodne novine, broj 64/2007).

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava te Hrvatski zavod za zapošljavanje sukladno propisanoj nadležnosti, aktivnim mjerama za zapošljavanje i novim zakonskim mogućnostima potiču poslodavce da se u trenutku iskazane potrebe za radnicima, lakše odluče na otvaranje novog radnog mjesta (koristeći poticaje i olakšice). Iste mjere i zakonske mogućnosti usmjerene su i na povećanje zapošljivosti i konkurentnosti nezaposlenih osoba jer potiču stjecanje novih znanja i vještina kroz radno iskustvo, dodatno obrazovanje, uključivanje u poslove nakon dugotrajne nezaposlenosti kroz javne radove i slično, a kako bi spremno dočekali pokretanje hrvatskog gospodarstva.

S tim u vezi, novim Zakonom o poticanju zapošljavanja (Narodne novine, broj 57/2012), proširuju se već postojeće mjere aktivne politike zapošljavanja, s ciljem, između ostalo da se potaknu poslodavci u privatnom/realnom sektoru na lakše zapošljavanje kroz dodatno smanjenje cijena rada. Naime, prošireno je dosadašnje područje olakšica (oslobađanje od svih doprinosa na plaću) na zapošljavanje ne samo mladih osoba bez iskustva, već i osoba koje imaju do jedne godine evidentiranog staža u mirovinskom osiguranju kao i na dugotrajno nezaposlene osobe koje su duže od dvije godine u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Osim toga, produžena je mogućnost korištenja istih olakšica za navedene, proširene ciljne skupine, s jedne na dvije godine. Radi se o olakšici od 15,4 % na plaću (doprinos za zdravstveno osiguranje, zaštiti na radu, za zapošljavanje i za zapošljavanje osoba s invaliditetom). Korištenje olakšica vezano je samo za osobe koje su najmanje tri mjeseca u evidenciji Zavoda, odnosno, za dugotrajno nezaposlene osobe dvije godine, jer u ovom trenutku zbog velikog broja nezaposlenih na samoj evidenciji Zavoda te osobe moraju biti prioritet. Nadalje, postavljeni su i dodatni uvjeti za poslodavce te oni ne mogu koristiti olakšice nakon dvije godine ako iste osobe za koje su već koristili olakšice ne zadrže u radnom odnosu. Poslodavci inače navedene olakšice mogu koristiti samo ako isplaćuju plaće, doprinose i poreze i ako ne otpuštaju radnike zbog poslovno uvjetovanog otkaza. Nadzor i kontrolu nad provedbom, u povezanom djelovanju, obavljaju Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za mirovinskog osiguranje, Državni inspektorat i Porezna uprava.

Postojeća mjera za povećanje zapošljivosti mladih osoba bez iskustva kroz stručno osposobljavanje za rad u trajanju od jedne godine proširena je i na zvanja za koje nije potrebno polaganje stručnog ispita i na mogućnost korištenja od strane privatnih poslodavaca. Osposobljavanje za obrtnička zanimanja produženo je na dvije godine, što je važno za vezane

obrtne i mogućnost polaganja majstorskog ispita. Nezaposlena osoba sama odlučuje da li će takav oblik jačanja svojih kapaciteta prihvatiti ili neće prihvatiti. Ako prihvati, ide joj radni staž, sva prava iz rada osim prava na plaću te joj za to vrijeme država isplaćuje novčanu pomoć od 1.600,00 kn. Isto tako, ako želi, osoba može prekinuti takav oblik stručnog osposobljavanja, posebno ako dobije ponudu za zasnivanje radnog odnosa. Ova mjera nije namijenjena poslodavcima, već nezaposlenim osobama koje same odlučuju hoće li ili neće prihvatiti stručno osposobljavanje. Korist je dvostrana jer mlada osoba kroz rad stječe nova znanja, vještine i kompetencije, a poslodavac „mlade snage“ u svom radnom okruženju. Naglašavamo da se ne radi o mjeri za zapošljavanje, već o poticanju zapošljivosti i konkurentnosti mladih osoba za buduće zapošljavanje, a njenu provedbu po vrlo strogim kriterijima prati i nadzire Hrvatski zavod za zapošljavanje. Mjeru ne mogu koristiti poslodavci koji ne isplaćuju plaće, doprinose i poreze i koji zbog poslovno uvjetovanih razloga otpuštaju radnike. Nadalje, poslodavac mora osigurati i platiti mentora i stručni ispit (ako je obavezan) te napraviti kvalitetan program stručnog osposobljavanja. Ako mlada osoba vidi da se njezino osposobljavanje ne provodi po programu, javlja Hrvatskom zavodu za zapošljavanje i program se obustavlja s kaznenim odredbama novčanog karaktera za poslodavca (od 50.000,00 do 100.000,00 kn). U direktni monitoring (bez posebne najave poslodavcu) odlaze i djelatnici Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Zakonom o poticanju zapošljavanja pojednostavljen je način sezonskog zapošljavanja u poljoprivredi i to dnevnim radnim angažiranjem u vrijeme kada to poslodavcu s obzirom na vremenske uvjete najviše odgovara i plaćanjem doprinosa kroz dnevni vrijednosni kupon. Time je znatan dio dosadašnjeg „crnog tržišta rada“ legaliziran, a poslodavcima olakšano zapošljavanje. Na tim poslovima mogu biti angažirane i nezaposlene osobe (koje se neće brisati iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje), kao i umirovljenici, kojima je ovim Zakonom omogućen legalni rad na tim poslovima bez prekida statusa umirovljenika jer se radi o privremenim, odnosno povremenim poslovima, koji mogu u jednoj godini trajati najduže 90 dana i odvijaju se na dnevnoj razini te se ne radi o bitno visokim iznosima dnevnica i ukupnoj zaradi za 90 dana u godini.

Također ističemo već postojeće mjere aktivne politike zapošljavanja koje provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje, a koje su usmjerene prema stvaranju uvjeta kod poslodavaca u privatnom/realnom sektoru za zapošljavanje skupina nezaposlenih osoba koje su u nepovoljnom položaju na tržištu rada, njihovom obrazovanju, podizanju razine zapošljivosti, motiviranosti za traženjem stalnog zaposlenja, kao i očuvanju radnih mjesta. Navedene mjere sastavni su dio Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja čiji ciljevi su utvrđeni Zajedničkim memorandumom o prioritetima politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj iz 2008. godine. Zajedničkim memorandumom o prioritetima politike zapošljavanja u Hrvatskoj određeni su ciljevi i prioriteta područja djelovanja, kao i ciljeve skupine za primjenu mjera aktivne politike zapošljavanja.

Ključni prioriteti aktivne politike zapošljavanja su: povećanje stope participacije žena primarne dobne skupine (posebice onih s niskim ili neodgovarajućim vještinama), povećanje stopa participacije starijih osoba, povećanje stope participacije mladih ljudi, rješavanje problema dugotrajne nezaposlenosti, smanjenje nesrazmjera vještina na tržištu rada, poboljšanje prilagodljivosti radnika i poduzeća, povećanje ulaganja u ljudski potencijal kroz bolje obrazovanje i vještine, dobro upravljanje i izgradnja administrativnih kapaciteta. U skladu s tim prioritetima, intervencije aktivne politike u smislu motiviranja, obrazovanja i sufinanciranog zapošljavanja usmjerene su prema ženama primarne dobi nižeg ili neadekvatnog obrazovanja, nezaposlenim osobama (50+) i zaposlenim osobama kojima prijeti gubitak zaposlenja, mladim osobama koje su ispale iz sustava srednjoškolskog obrazovanja, mladim

osobama bez radnog staža, dugotrajno nezaposlenima uz posebno isticanje osoba s invaliditetom, žrtvama obiteljskog nasilja, samohranim roditeljima, liječenim ovisnicima, hrvatskim braniteljima, kao i osobama romske nacionalne manjine.

Aktivne mjere zapošljavanja usmjerene su prema poticanju zapošljavanja osoba koje se nalaze u evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, no u razdobljima gospodarske krize i smanjene potražnje radne snage, nezaposlenima se u tome razdoblju omogućava stjecanje novih znanja i vještina kako bi povećali vlastitu zapošljivost i konkurentnost do trenutka otvaranja novih radnih mjesta, što će se dogoditi s gospodarskim oporavkom i predviđenim rastom.

Eventualno potrebna dodatna obrazloženja u vezi s pitanjem zastupnika, dat će prof. dr. sc. Mirando Mrsić, dr. med., ministar rada i mirovinskoga sustava.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović